

УДК 657.44:677

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ Й ОБЛІКУ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ ТА ПРОГРАМ

Інна Мельничук; Наталія Мужевич

Тернопільський національний економічний університет, Тернопіль, Україна

Резюме. Результати дослідження окремих суб'єктів підприємницької діяльності показують, що адаптація до змін зовнішнього середовища через упровадження інновацій у виробничу сферу здатна забезпечити конкурентоспроможність, економічну стабільність та подальший фінансовий розвиток підприємства. Стратегічного значення набуває інформаційна система у сфері управління інвестиційно-інноваційними процесами. Відтак формування методики обліково-аналітичного забезпечення обліку й оцінювання інноваційних проектів і програм є важливим етапом створення ефективної обліково-інформаційної системи з метою встановлення ефективності інновацій та прогнозування діяльності підприємства, оскільки правильне оцінювання інновацій на початковому етапі планування виробництва може дати значні досягнення у майбутньому. Вироблення методики щодо ґрунтовного та комплексного оцінювання можливостей і перешкод у діяльності інноваційно орієнтованих підприємств, виявлення сильних і слабких сторін повинна базуватися на аналізі інноваційного потенціалу. Розглянуті методи оцінювання й обліку інновацій у сфері випуску та випуску продукції інноваційно орієнтованих підприємств та сформовані підходи відображення у звітності інновацій за трьома напрямками, а саме: капіталізовані витрати інноваційного характеру, інновації, які відносяться до поточних витрат операційної діяльності; інноваційні витрати, які відносяться до майбутніх періодів. Виявлено, що існує проблема відображення інноваційної діяльності в синтетичному обліку, оскільки нормативними актами й методичними рекомендаціями не визначено порядку відокремленого обліку інвестиційно-інноваційної діяльності. Обґрунтовано необхідність введення системи рахунків бухгалтерського обліку другого порядку та застосування нових аналітичних позицій на рахунках третього порядку, що дає змогу отримувати повну та достовірну інформацію про інноваційні процеси підприємства з метою оцінювання ефективності інноваційних проектів і програм.

Ключові слова: інновації, нові технології, інвестиційно-інноваційна діяльність, методика й організація обліку інноваційних проектів, проблеми обліку інвестицій, оцінювання інновацій, облік інновацій, обліково-аналітичне забезпечення управління інвестиціями та інноваціями, інноваційні витрати, ефективність інноваційної діяльності.

PROBLEMS OF EVALUATION AND ACCOUNTING INVESTMENT-INNOVATIVE PROJECTS AND PROGRAMS

Inna Melnychuk; Nataliia Muzhevych

Ternopil national economic university, Ternopil, Ukraine

Summary. The results of the study of certain subjects of entrepreneurial activity show that adaptation to changes in the environment through the introduction of innovations in the production sphere can provide competitiveness, economic stability and further financial development of the enterprise. The information system in the field of management of investment-innovation processes acquires strategic importance. Therefore, the formation of a method of accounting and analytical support for accounting and evaluation of innovation projects and programs is an important stage in creating an effective accounting and information system in order to establish the effectiveness of innovation and forecasting the company's activities, as a proper assessment of innovations at the initial stage of production planning can bring significant achievements in the future. The development of a methodology for a thorough and comprehensive assessment of opportunities and obstacles in the activity of innovation-oriented enterprises, the identification of strengths and weaknesses should be based on the analysis of innovative potential. The methods of estimation and accounting of innovations in the field of production and release of products of innovation-oriented enterprises are considered, and the approaches are presented in

the reporting of innovations in three directions, namely: capitalized expenses of innovative character, innovations that are related to operating expenses; innovative costs that relate to future periods. It is revealed that there is a problem of displaying innovation activity in synthetic accounting, since normative acts and methodological recommendations do not define the order of separate accounting of investment and innovation activity. The necessity of entering the system of second-order accounting accounts and application of new analytical positions in accounts of the third order is substantiated, which allows to receive complete and reliable information about innovative processes of the enterprise in order to assess the effectiveness of innovative projects and programs.

Key words: *innovations, new technologies, investment and innovation activity, methodology and organization of accounting of innovative projects, investment accounting problems, innovation assessment, accounting of innovations, accounting and analytical support of investment and innovation management, innovation costs, efficiency of innovation activity.*

Постановка проблеми. Ринкові умови ведення підприємницької діяльності в напрямку освоєння інноваційних проектів та програм вимагає обліково-інформаційну систему нагромаджувати та використовувати інформацію про нетрадиційні об'єкти обліку (інновації, резерви нагромадження та оновлення виробничих технологій, нових ресурсів, нових виробничо-технологічних і збутових процесів) з можливістю управляти інвестиційно-інноваційними процесами та приймати відповідні поточні та стратегічно орієнтовані управлінські рішення. В сучасних умовах господарювання також підвищуються вимоги до інформаційних ресурсів щодо традиційних об'єктів обліку (об'єкти готової продукції, процеси, ресурси, витрати, доходи, прибуток, капітал), які характеризують індивідуальні якості суб'єкта підприємництва, його економічно-технічний потенціал та можливості інноваційного розвитку. За таких умов актуальним є пошук високоефективних інвестиційно-інноваційних проектів у сфері випуску та збуту продукції й альтернативних джерел фінансування інноваційної діяльності. Основним джерелом покриття інноваційних виплат на здійснення інноваційних проектів та програм є витрати капітального характеру або ж витрати операційної діяльності. Разом з тим, сучасна економічна теорія основним джерелом розширення виробництва визначає прибуток підприємства, а саме розглядає реінвестицію як перетворення частини нерозподіленого прибутку в основний капітал. Тому аналіз існуючих методик обліку створення спеціальних резервів з розширення виробництва, інноваційного, технічного розвитку з метою раціоналізації виробничого процесу й збуту продукції на базі чинного законодавства і нормативно-правових актів вимагає нових досліджень та шляхів удосконалення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам організації та методології обліку джерел фінансування інноваційних процесів на підприємстві присвячені праці О.О. Ільченка [2], О.В. Кантаєвої [3], М.Д. Корінька [4], Я.Д. Крупки [5], О.В. Мінакова [6] та ін. Відтак, Я.Д.Крупка виділяє 28 варіантів обліку інновацій [5], а О.В. Кантаєва деталізувала їх, і пропонує близько 40 варіантів обліку інноваційної діяльності на підприємствах [3]. Разом з тим, така варіативність обліку може порушити інформаційну цінність і бути зайвою, тому варто оптимізувати ці методики за певними напрямками. Поряд з цим, невирішеними залишаються питання щодо методики обліку альтернативних шляхів фінансування інновацій, зокрема в частині обліку створення та використання спеціальних резервів інноваційного розвитку з метою ефективного управління інноваційною діяльністю на підприємствах.

Мета статті полягає в формуванні методично-організаційних засад обліку інновацій, групування інформації про витрати на впровадження інноваційних проектів та програм, методикау капіталізації інноваційних витрат та джерела покриття інновацій.

Виклад основного матеріалу. Доцільність здійснення інновацій зумовлена конкурентними умовами ведення підприємницької діяльності та впливом змін зовнішнього середовища (глобалізація економіки, заміщення трудових ресурсів і впровадження робототехніки, прогресивних виробничих технологій, спрямованість на

економію енергетичних та матеріальних ресурсів, орієнтація на сучасні споживчі властивості продукції, її якість тощо). Отже, інноваційні процеси необхідно розглядати як один з основних способів адаптації вітчизняних підприємств до постійних змін умов зовнішнього середовища.

Інформація щодо впровадження науково-технічного прогресу, інноваційних заходів суб'єктами підприємництва в чинній обліковій системі групується за такими напрямками:

- через формування витрат на здійснення науково-дослідних робіт з подальшою капіталізацією на рахунках нематеріальних активів;
- через упровадження раціоналізаторських рішень покращення виробничо-збутової діяльності й групування їх у межах поточної діяльності;
- через реалізацію капітальних вкладень (інвестицій) в нове обладнання, нові маркетингові рішення;
- через формування витрат щодо дослідно-конструкторських і технологічних робіт на рахунку витрат майбутніх періодів з поступовим списанням цих сум на поточні витрати підприємства.

Встановлено, що поточні витрати характеризуються споживанням виробничих ресурсів в одному операційному циклі, а до капітальних витрат зараховуються витрати, які беруть участь у кількох циклах виробництва. Крім того, облік інноваційних витрат підприємства доцільно вести відповідно до проведення заходів науково-технічного характеру з виокремленням:

- витрат на підготовку, виготовлення та освоєння нової техніки;
- витрат на впровадження науково-технічних досліджень у практичну діяльність.

Облік витрат на науково-дослідні розробки ведеться на субрахунку 941 «Витрати на дослідження і розробки», призначеному для обліку витрат іншої операційної діяльності, через що використовувати його для обліку інновацій щодо випуску та збуту продукції основного виробництва нелогічно. Значно ближчими до операційної діяльності є витрати на освоєння нових виробництв, нових видів продукції, технологій, що мають більш прикладний характер. На практиці капітальні витрати інноваційного проекту або ж науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи випереджують інноваційні заходи щодо впровадження нових виробництв. Однак сам процес виробництва починається саме з витрат на пускові періоди під час освоєння нових цехів або виробництв, агрегатів, нових видів продукції, технологій. Зазвичай, ці витрати здійснюються до початку виробничого процесу, а потім шляхом розподілу списують на собівартість оновленої продукції у відповідних сумах, виходячи з тривалості періоду, на який розраховані ці витрати.

Науково-дослідні й конструкторські роботи з підготовки нових технологій і способів обробки визнано за доцільне визнавати та відображати в обліку як інтелектуальні інновації, що капіталізуються, з подальшою амортизацією таких необоротних активів. Недоліком є те, що втрачається відповідність визнання та нарахування доходів і витрат за видом діяльності та в межах одного звітного періоду, оскільки наукові розробки в розрізі операційної діяльності не можуть мати доходів, бо оформлення результатів – це вже інвестиційна діяльність. Продаж об'єктів наукових розробок (ліцензій, технічних рішень, патентів) є також інвестиційною діяльністю.

У зв'язку з цим запропоновано формувати центри витрат та доходів відповідно до етапів реалізації інноваційних проектів і програм.

У процесі випуску інновацій виділено п'ять етапів: 1) проектно-конструкторські роботи; 2) підготовчі роботи із запуску нового виробництва; 3) виготовлення експериментального зразка; 4) випуск інновацій; 5) серійне виробництво (рис. 1). При введенні інновацій у виробництво залучаються різні категорії працівників, які мають

певні обов'язки та завдання: від працівників НДК відділу до робітників, зайнятих основним виробництвом. Самі етапи інноваційного процесу є центрами відповідальності, які формують певні витрати, що мають особливість у перенесенні їх на результат звітного періоду або на собівартість випущеної продукції. Тобто від стадій інноваційного процесу залежать облік інноваційних витрат та порядок їх списання. На перших стадіях витрати списуються на рахунок зменшення результату періоду (витрати періоду). Чим ближче до запуску нової продукції, витрати змінюються з непрямих на прямі (витрати, що включаються в собівартість).

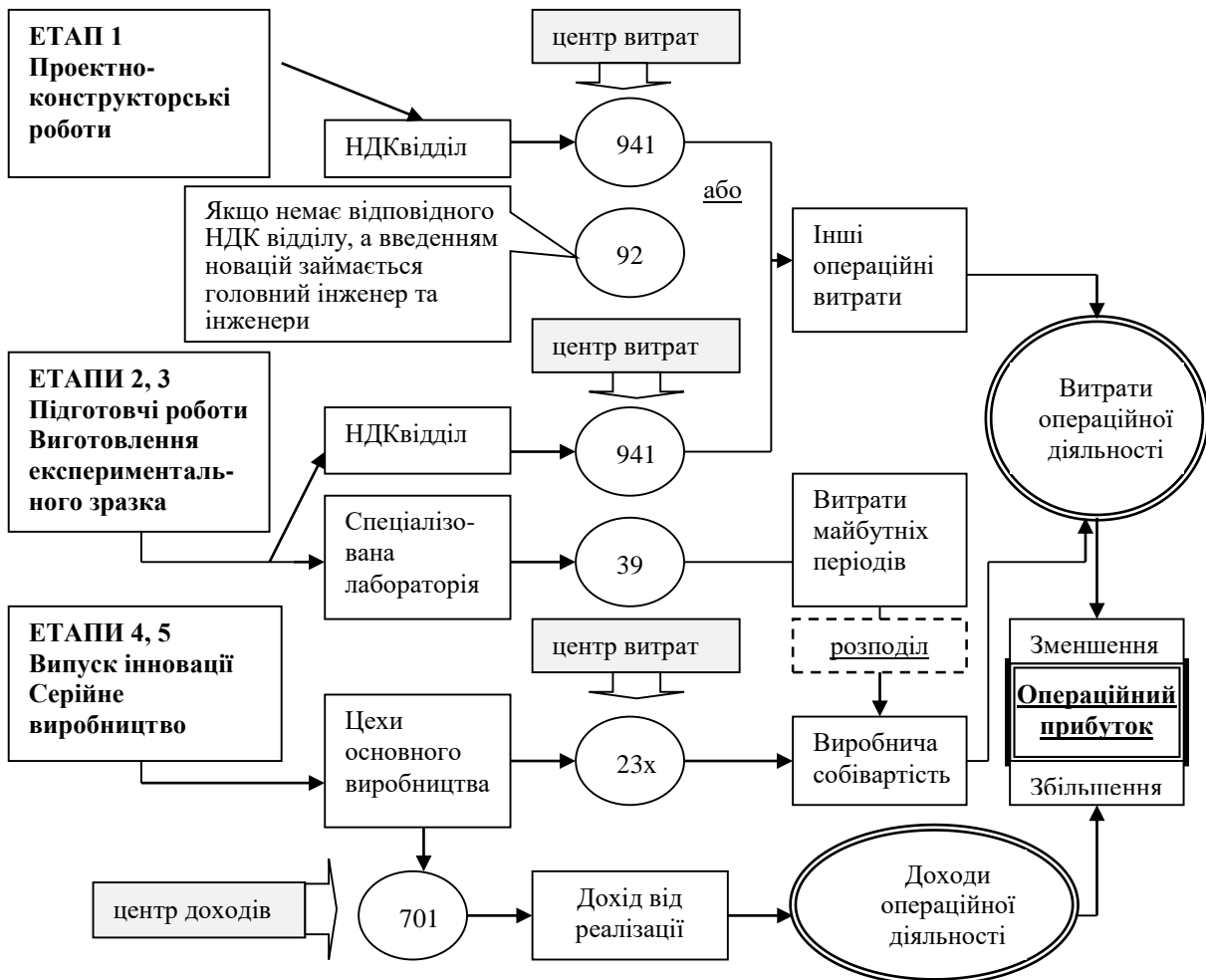

Рисунок. 1. Облік випуску і збуту інновацій

Figure 1. Accounting for production and sales of innovations

Окремим центром слід визнати роботи та витрати, що виконуються на етапі здійснення проектно-конструкторських робіт. При розробленні проектів і виготовленні дослідних зразків залежно від визначеного порядку покриття інноваційних витрат вони відображаються як витрати періоду або обліковуються як витрати майбутніх періодів з подальшим їхнім розподілом та зарахуванням до виробничої собівартості.

На етапі серійного випуску інноваційної продукції її відокремлений облік у складі операційної діяльності дасть змогу зіставити доходи від реалізації продукції з витратами на її виготовлення (з урахуванням витрат на розроблення й підготовку експериментальних зразків) та розрахувати ефективність інноваційних проектів.

Відповідно до Закону України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності» [9], а також на думку О.В. Мінакова [4], інноваційна діяльність підприємства відноситься до окремого виду діяльності. На нашу думку, таке трактування хоч і є логічним, проте суперечить ряду інших нормативних актів, так як в Законі України «Про інвестиційну діяльність» чітко визначено, що інноваційна діяльність є однією з форм інвестиційної діяльності і здійснюється з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво і соціальну сферу [7]. За сутністю це визначення не відрізняється значною мірою від визначення у Законі України «Про інноваційну діяльність» [8].

Існує проблема відображення інноваційної діяльності в синтетичному обліку, оскільки нормативними актами й методичними розробками не визначено порядок відокремленого обліку інноваційної діяльності на спеціально призначеному рахунку. Діяльність підприємства згідно з національними положеннями (стандартами) обліку поділяється на операційну іншу звичайну (фінансову, інвестиційну, іншу) [5]. Саме таким чином розкривається інформація й на рахунках витрат і доходів [6]. Інноваційні витрати, інноваційний продукт, доходи та результати від інновацій у сучасному вітчизняному обліку не відображаються. Розширення інформаційного поля рахунків другого порядку і введення нових аналітичних позицій на рахунках третього порядку, як це наведено у табл. 1, дадуть змогу отримувати повнішу й достовірну інформацію про інноваційні процеси на підприємстві з метою оцінювання ефективності інноваційних проектів та програм.

Таблиця 1

Робочий план рахунків першого, другого та третього порядків щодо обліку інновацій

Table 1

First, second, and third order work plan of accounts to accounting for innovation

Синтетичні рахунки (рахунки першого порядку)		Субрахунки (рахунки другого порядку)		Аналітичні рахунки (рахунки третього порядку)	
Код	Назва	Код	Назва	Код	Назва
1	2	3	4	5	6
23	Виробництво	23X	Виробництво інноваційної продукції	23X X	За видами продукції
26	Готова продукція	262	Інноваційна продукція	262X	За видами інноваційної продукції
39	Витрати майбутніх періодів	392	Витрати майбутніх періодів з упровадження інновацій	392X	– дослідно-конструкторські роботи в цехах; – монтаж та демонтаж дослідно-конструкторського обладнання; – конструкторська доробка устаткування; – впровадження інновацій технічного характеру
70	Доходи від реалізації	701	Дохід від реалізації готової продукції	7012	Дохід від реалізації інноваційної продукції
79	Фінансові результати	791	Результат операційної діяльності	7912	Результат від випуску та збуту інноваційної продукції
90	Собівартість реалізації	901	Собівартість реалізованої готової продукції	9012	Собівартість реалізованої інноваційної продукції

Закінчення таблиці 1

1	2	3	4	5	6
94	Інші витрати операційної діяльності	941	Витрати на дослідження і розробки	941X	- витрати на дослідження; - проектно-конструкторські роботи; - раціоналізаторство; - розробка експериментального зразка
44	Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)	441	Прибуток нерозподілений	441X	Прибуток, отриманий від реалізації інноваційного проекту

У процесі впровадження інновацій у виробничий процес рекомендуємо виділяти спеціальний субрахунок на рахунку 23, що дасть змогу вести облік витрат, пов'язаних з випуском інноваційної продукції, формування її виробничої собівартості тощо. На цьому етапі формування обліково-аналітичного забезпечення управління інноваціями в сфері випуску і збуту продукції є застосування форм внутрішньої звітності щодо синтетичного та аналітичного обліку інноваційних витрат і джерел фінансування інноваційних процесів. Це дасть змогу більшою мірою забезпечити формування бази даних у систематизованому вигляді для обґрунтованого визначення економічної ефективності інновацій.

За результатами дослідження практичного досвіду діяльності підприємств встановлено, що інновації капітального характеру можуть бути сформовані за двома напрямками:

- 1) матеріальні інновації, які стосуються створення нових основних засобів та їхньої модернізації;
- 2) інтелектуальні інновації капітального характеру зі створення нематеріальних активів.

Обидва напрями пов'язані з інвестиційною діяльністю. При першому варіанті облік доцільно вести на субрахунку 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів» відповідно до таких аналітичних рахунків: 1521 «Витрати на придбання (створення) інноваційних технологій», 1522 «Інноваційні технології, придбані за ліцензійним договором», 1523 «Інноваційні технології, які надійшли від технопарку», 1524 «Інноваційні технології, утворені в результаті спільної діяльності». Такий порядок забезпечить групування витрат за напрямками здійснення інноваційних заходів щодо оновлення основних засобів виробничого призначення, покращить методику обліку інноваційних витрат і зробить можливим здійснення аналізу цих витрат за певний звітний період.

Пропонуємо включати до складу інших витрат, пов'язаних зі створенням нематеріального активу інноваційного характеру, витрати на підвищення кваліфікації працівників, які задіяні в процесі розроблення та дослідження. Крім того, у первісну вартість інновацій слід відносити витрати, пов'язані з амортизацією основних засобів, знос малоцінних необоротних активів, оплату спеціальних видань, витрати на службові відрядження, якщо вони безпосередньо пов'язані зі створенням цього нематеріального активу та приведенням його до стану придатності для використання за призначенням.

Висновки. Розроблено методичні підходи до оцінювання, обліку й відображення у звітності інновацій підприємства та структуровано об'єкти оцінювання й обліку інноваційних процесів у сфері випуску й реалізації продукції суб'єктів підприємницької діяльності за трьома напрямками: 1) капіталізованих витрат інвестиційного характеру; 2) інновацій, що відшкодовуються за рахунок поточних витрат операційної діяльності;

3) інноваційних витрат, що визнаються витратами звітного періоду, й таких, які належать до майбутніх періодів. Запропонований порядок накопичення й відображення інформації про інноваційні процеси у синтетичному обліку з введенням додаткових субрахунків та аналітичних рахунків дає змогу чітко розмежовувати витрати за періодами та джерелами покриття.

Conclusions. The methodical approaches to the estimation, accounting and reflection in the reporting of innovations of the enterprise are developed and the objects of assessment and accounting of innovative processes in the sphere of production and sales of the subjects of entrepreneurial activity are structured in three directions: 1) capitalized expenses of investment character; 2) innovations that are related to operating expenses; 3) innovation costs that are related to future periods. The proposed procedure for the accumulation and display of information on innovative processes in synthetic accounting with the introduction of additional subaccounts and analytical accounts makes it possible to clearly differentiate the costs by periods and sources of coverage.

Список використаної літератури

1. Ільченко, О.О. Облік і аналіз витрат на інновації: управлінський аспект: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 [Текст] / О.О.Ільченко. – К.: Державна Академія статистики, обліку та аудиту Держкомстату України, 2009. – 21 с.
2. Кантаєва, О.В. Бухгалтерський облік і аналіз інноваційної діяльності підприємств: організація і методологія: монографія: [Текст] / О.В. Кантаєва. – Житомир, 2010. – 424 с.
3. Крупка, Я.Д. Варіанти обліку інноваційних процесів на підприємстві [Текст] / Я.Д. Крупка // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. – № 5. – С. 11 – 18.
4. Мінаков, О.В. Облік і аналіз в управлінні інноваційної діяльністю підприємств : [автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 [Текст] / О.В. Мінаков. – К.: Державна Академія статистики, обліку та аудиту Держкомстату України, 2009. – 25 с.
5. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» Наказ Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>. 39.
6. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій – Наказ Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>.
7. Про інвестиційну діяльність – Закон України (зі змінами) від 18.09.1991р. № 1560-XII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1560-12>.
8. Про інноваційну діяльність – Закон України № 40-IV від 04.07.2002 р. [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
9. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності – Закон України (із змінами) від 16.01.2003р. № 433- IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=433-15>.

References

1. Ilchenko, O.O. (2009). Accounting and analysis of costs for innovation: managerial aspect: [author's abstract. dis ... Candidate econ Sciences: 08.00.09] / O.O.Ільченко. – K. : State Academy of Statistics, Accounting and Auditing of the State Statistics Committee of Ukraine.
2. Kantayeva, O.V. (2010). Accounting and analysis of innovative activity of enterprises: organization and methodology. – Zhytomyr.
3. Krupka, Ya.D. (2006). Variants of accounting of innovative processes in the enterprise. Accounting and Audit, 5, 11-18.
4. Minakov, O.V. (2009). Accounting and analysis in the management of innovation activity of enterprises: [author's abstract. dis ... Candidate econ Sciences: 08.00.09] / O.V. Minakov. – K. : State Academy of Statistics, Accounting and Auditing of the State Statistics Committee of Ukraine.
5. The National Provisions (Standard) of Accounting 1 “General Requirements for Financial Statements”. Order of the Ministry of Finance of Ukraine No. 73 from 7.02.2013 (2013). Retrieved December, 15, 2018, from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>. 39
6. Chart of Account of assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations and

Instruction on the use of the Chart of Account of assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations. Order of the Ministry of Finance of Ukraine, No. 291 from 30.11.1999 (1999). Retrieved December, 15, 2018, from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>.

7. On investment activity - Law of Ukraine (as amended) of 18.09.1991. No. 1560-XII. [Electronic resource]. - Access mode: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1560-12>.
8. On Innovation Activity. Law of Ukraine, No. 40-IV from 4.06.2002 (2002). Retrieved December, 15, 2018, from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
9. On priority directions of innovation activity. Law of Ukraine, No. 433- IV from 16.01.2003 (2003). Retrieved December, 15, 2018, from: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=433-15>.

Отримано 11.02.2019

УДК 657.471

ПРОЦЕСНИЙ ПІДХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ

Уляна Плекан

*Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
Тернопіль, Україна*

Резюме. Проаналізовано наукові дослідження щодо методики відображення в обліку логістичних витрат. Розглянуто функції обліку та аналізу логістичних витрат, висвітлено важливість удосконалення обліку логістичних витрат. Обґрунтовано й розроблено практичні рекомендації щодо організації діяльності, пов'язаної з обліково-аналітичним забезпеченням логістичних витрат. Запропоновано використання процесно-орієнтованої системи обліку логістичних витрат і сформовано базову концепцію процесно-орієнтованої системи обліку логістичних витрат виробничого підприємства. Досліджено вплив логістичних показників на загальну ефективність роботи підприємства. Наведено структуру логістичних витрат виробничого підприємства та облік найпоширеніших логістичних витрат.

Ключові слова: процесний підхід, логістична діяльність, логістичні витрати, облік логістичних витрат, облікова політика.

PROCESS APPROACH TO THE ORGANIZATION OF LOGISTICS COSTS ACCOUNTING OF MANUFACTURING ENTERPRISES

Uliana Plekan

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University, Ternopil, Ukraine

Summary. The article provides the analysis of the research works dealing with the methods of displaying logistics costs in the accounting. The problems of the accounting and analysis of the logistics costs were considered. Improving of accounting of the logistics costs was thrown light upon in the work. Practical recommendations for the organization of activities related to accounting and analytical support for the logistics costs were developed and substantiated. Using the process-oriented accounting system of the logistics costs was suggested. The suggested recommendations are based on the use of operational accounting and cost allocation followed by consolidation of logistics cost information for each business process. The basic concept of a process-oriented accounting system for logistics costs of a production enterprise was formed. The impact of logistic indicators on the efficiency of the enterprise was investigated. The structure of the logistics costs of the manufacturing enterprise was outlined and accounting of the most common logistic costs was given.

Key words: process approach, logistic activities, logistic costs, accounting of the logistics costs, accounting policies.